

Napkor projekt
2019. április 30 -
május 28.

Felelős projektszervezők:

Bodzás Edit

Kellerné Rafaez Noémi

Somogyiné Bige Erzsébet

Vislóczki Ágnes

Tartalomjegyzék:

Bevezetés	3
Alapértékeink	3
Alapelvek ,célok	5
Projektterv	7
Projektoktatás	10
Projektoktatás – metodikai lépések, pedagógiai jellemzők	13
A megvalósítás során használt módszerek, munkaformák	15
Egyéni munka	15
Páros munka	15
Frontális osztálymunka	15
Kooperatív csoportmunka	15
A Napkor projekt megvalósításának lépései	16
1. előkészítés	16
2. A témavezetők feladatai:	17
3. Megvalósítás	17
A projekt szervezésének, lebonyolításának időterve	17
4. A rendezvény programja:	18
5. A rendezvény értékelése	23

Bevezetés

Az iskolában, lévő gyerekek minél feljebb halad a tanévek során, annál távolabb hagyja maga mögött azokat az élményeit, amelyeket a jelenségek együttes megtapasztalása nyújt neki. A világ tantárgyakra oszlik, de a bennük megismerhető „világ-darabok” között szinte elvész minden kapcsolat. Ezért is fontos, hogy a különböző szokásos kollegák összefogjanak és a gyermekbarát pedagógiai elvek, jegyében olyan tevékenységekben vesszenek el ez oktatásba, melyek a gyerek gondolkodásából és érzelmi igényeiből indulnak ki.

A projektet a gyerekeket egy komplex feladat megoldása elé állítja, ami a valóságos eredmény- produktum- örömeivel honorálja őket a befektetett munkáért. A már meglévő egyik fő forrása a gyermek tapasztalata, ami élményszerűvé teszi a projekt-módszert, tanulási technikáját.

John Dewey megfogalmazásában: „ a projektek sorozatára felfűzött ismeretszerzési folyamat láncreakciószerűen borítja fel a tradicionális iskolai folyamatokat , megváltoztatja a tanár és diákszerepeket magát az elsajátítást pedig egy alkotó folyamat részeket és eredményeként valósítja meg.”

A Napkor, projekt megvalósítása során a legfontosabb cél a gyerek személyiségének minél sokoldalúbb fejlesztése az iskolai tevékenységek örömtelivé tétele volt. E cél megvalósítása érdekében könnyen ábrázolható szerkezetű, aktuális fogalmakkal megtöltött, gyermekközpontú projekteket terveztünk. A Napkor projekt során mindenki a maga korábbi élményei, tapasztalatai motiváltsága, tehetsége és ambíciói alapján vett részek az egyes feladatok telepítésében.

A 3 hetet meghaladó projektünk iskolai méretű rendezvény volt.

Alapértékeink

A Napkor projekt alapja egy olyan értékrend, amely megfogalmazódott pedagógiai programunkban is.

„Alapértékeink

- gyermekközpontúság,
- nyitottság, korszerűség,
- klasszikus értékek közvetítése a műveltség és az erkölcs területén,
- képességek szerinti fejlesztés,
- humán szocializáció,
- tudatos életvitel,
- harmonikus személyiségfejlesztés,
- hagyományörzés és teremtés,
- nemzeti öntudat.

Küldetésnyilatkozatunk

**„Az iskola arra való: hogy az ember megtanuljon tanulni,
hogy felébredjen a tudás vágya,
megismerje az alkotás izgalmát,
megtanulja szeretni amit csinál,
és megtanulja azt a munkát, amit szeretni fog”**

(Szent-Györgyi Albert)

Intézményünk olyan iskolává kíván válni, melyben a fenti idézet szellemében tudnak kiteljesedni a diákok.

Napjainkban csak a sokoldalú, az új befogadására fogékony ember képes arra, hogy megállja helyét a világban. Az iskolánkból kikerülő tanulóknak útravalóul kell adnunk az élethosszig tartó tanulás képességét. Lehetőségeinkhez mérten mindent megteszünk azért, hogy egészséges, önmagukban bízó, képességeiknek megfelelően teljesítő tanulókat juttassunk el a következő iskolafokozatba.

Nevelési célunk humánus felfogással, gyermekközpontú neveléssel, szülőkkel együttműködve sokoldalú személyiségfejlesztés és a képességek és a készségek differenciált fejlesztése.

Célunk továbbá, hogy tanítványaink korszerű tudást nyújtó, gyermekközpontú nevelésben részesüljenek, képesek legyenek megújulásra, önművelésre, pozitív jövőkép megfogalmazására.

Logikus gondolkodásra, kreativitásra, a megszerzett ismeretek alkotó módon való felhasználására ösztönözzük tanítványainkat.

Az érzelmi nevelésre nagy gondot fordítunk. Az érzelmeken keresztül kerülünk közel a másik emberhez, válunk szűkebb és tágabb közösségek tagjaivá. A szülőföld iránti szeretetet, a szabadság iránti tiszteletet igyekszünk a diákok számára elfogadott belső értéké tenni. Külön célként tűzzük ki a tolerancia képességének kimunkálását. Elfogadni a máságot, tisztelni az emberi méltóságot.

Céljainkat és feladatainkat legtömörebben a következő mondattal lehet kifejezni:

- Személyiségfejlesztéssel,
- ismeretátadással,
- gondolkodó,
- egészséges tanulók nevelése

Alapelvek ,célok

Iskolai helyzetünket, tanulóink összetételét, közvetlen környezetünket figyelembe véve iskolánkat alapvetően személyiség központú iskolaként kell meghatározni. Természetesen nem háttérbe szorítva az iskola egyéb funkcióit. Ennek megfelelően iskolánk alapfeladatait az alábbiak szerint látjuk megvalósíthatónak:

- Motiváció
- Képzés
- Ismeretközvetítés
- Értékközvetítés

A célok meghatározásához a következő alapértékeket kell figyelembe vennünk: szeretet, humanizmus, érdeklődés, aktivitás, együttműködés, fegyelem, nyitottság, másság elfogadása, tolerancia, egymás testi épségének, egészségének védelme, szokások tisztelete, önismeret, önfejlesztés, önmegvalósítás, nyitottság, igazságosság, az élet szeretete, tisztelete, kapcsolat a természettel, a felnőttek, nevelők védelme, a hazához, a nemzethez való kötődés, a tudás, a munka szeretete, megbecsülése, biztonság, emberi szabadság.”

A Napkor projekt során kiemelten kezeltük:

▪ **az alábbi célokat:**

- Az egyetemes és nemzeti értékek őrzését és a hagyományainak ápolását kiemelten feladatnak tekintjük.
- Továbbra is fontos a folyamatos fejlesztés és önfejlesztés útjának követése, és az innovációs érzékenység megőrzése. Minél több pedagógus bekapcsolása a kutató-fejlesztő munkába.
- A szándékunk olyan alkotó, műhelyiskola kialakítása, ahol demokratikusan működő vezetőségi struktúra, és vezetési stílus uralkodik. Tisztelik a másságot, s a testület tagjai érdekeik megjelenítését és érvényesítését- munkájuk fedezetével - a közösségben keresik.

▪ **az alábbi nevelési koncepciókat:**

- A tudás megszerzésében a kreatív, innovatív tanulás kerüljön előtérbe.
  - Tudjanak értékeket alkotni, rangsorolni, társaikhoz, a társadalomhoz, a természethez humanista módon viszonyulni.
  - Jellemezze a tanulókat a gondolkodásban, a feladatmegoldásban a sokirányúság, erkölcsben a másik emberhez való hasonulás, mint a tolerancia, empátia, sportszerűség, ésszerűség, igazságtisztelet, együttműködési készség, vagyis humánus játékszabályok követése.
  - Biztosítani kell a teljes és korlátlan szabadságot a vélemények, az érzelmek kifejezése terén, ugyanakkor ki kell alakítanunk a gyermekekben is a helyes személy és csoportközi kapcsolatokat.
- **az alábbi képzési, nevelési célokat:**
- Valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlesztése.
  - Megfelelő szövegértés, beszédkultúra, az anyanyelv minél teljesebb értékű ismerete.
  - Logikus, rugalmas, fegyelmezett gondolkodásra nevelés.
  - Az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása.
  - A tanulók felkészítése a gazdasági jelenségek értő szemléletére, a tudatos gazdasági szerepvállalásra.
  - Környezettudatos életvitelre nevelés: ismerjék az emberi tevékenységek okozta környezetkárosító folyamatokat azok megelőzésének és megszüntetésének lehetőségeit.
  - Családi életre nevelés, felkészítés az önellátásra, a háztartás feladatainak gyakorlása, a célszerű gazdálkodás a mindennapi életben.
  - Az ítélőképesség, az erkölcsi és esztétikai érzékenység növelése.
  - Egymás megértésére, elfogadására, megbecsülésére nevelés.

- Legyenek képesek eligazodni és tájékozódni a különböző információs anyagokban (lexikonok.) és ezek gyűjteményeiben (Múzeum, könyvtár).
  - Szerezzenek tapasztalatokat a hagyományos és az új technológiákon alapuló informatikai eszközök és információ hordozók használatában.
  - Az akaraterő, a munkában, tanulásban való kitartás fejlesztése.
  - Az esztétikai minőségekre nyitott magatartás, zeneértő és érző képesség kialakítása, fejlesztése.
  - A számítógép kezelés alapjainak elsajátítása.
- **-az alábbi alapvető kulcskompetenciák kialakítását :**
- anyanyelvi (szövegértés – szövegalkotás)
  - matematikai - logikai
  - természettudományos
  - digitális (SDT alkalmazás)
  - a hatékony önálló tanulás
  - szociális (állampolgári) életviteli és környezeti kompetenciák
  - kezdeményezőképeség és vállalkozói
  - esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Projektterv

A projekt címe: Napkor

A projekt helyszínei : általános iskola , Falumúzeum , Falumúzeum ,Napkor közig. Területe , Polgármesteri Hivatal

A projekt időpontja : 2010.04.30.-2010.05.28.

A projekt időtartama : 3 hét+1 nap

A projekt írója: Vislóczki Ágnes, Kellerné Rafaez Noémi, Somogyiné Bige Erzsébet, Bodzás Edit

A projektben résztvevők köre, száma:

tanulók: 275 fő /teljes lefedettség /

pedagógusok: 25 fő/teljes lefedettség /

szülők: 50 fő

más szervezetek tagjai: 10 fő (Faluháza, Falumúzeum, Önkormányzat, Tengertánc Alapfokú Művészeti Iskola, Mákvirág Néptáncsoport, Vivaldi Alapfokú Művészeti Iskola ,

segítők, partnerek: 20 fő (konyha dolgozói, karbantartók, közmunkások)

A projektben használt munkaformák: egyéni és csoportmunka, beszélgetés, riport, előadás, megfigyelés, kutatás, mérés, ötletbörze, élménybeszámoló,

A projekt eszközlístája: rajzeszközök, mérőeszközök, edények, szerszámok, fényképezőgép, számítástechnikai eszközök, textil, tű, cérna, szövőanyag, dobozok, csomagolópapír, szövegértési feladatlap, jelenléti ív, emlékeztető, hangosítási eszközök

Jutalmazáshoz: könyv, játék, színező, édesség, emléklap, oklevél

A projekt intézményi előlete:

A település múltjának megismertetése, a „gyökerek „fontossága. Múltidézés, népi hagyományok

A projekt szükségessége:

Korosztályoknak megfelelően a falu múltjának megismertetése. Élhető falu, „hazaszeretet „: tudja. Ismerje, szeresse szülőfaluját, ismerje meg az itt élő emberek életét, legyen pozitív jövőképe.

Kapjon ismeretet, információt arról, hogy mit jelent Napkor becsületes, tisztességes polgárának lenni.

A projekt tevékenységének rövid összefoglalása

A rendezvénysorozat programjában hagyományok/májusfa-állítás, néptánc és népdalok tanulása, kézműves hagyományok, majális, madarak és fák napja / Napkor történetének

megismerése /címer magyarázata és festése, térkép és –makett készítés, diasorozat és fényképek készítése / a település jellegzetes növény – és állatvilágának megismerése szerepel.

Pályázatokat írunk ki az alábbi témákban:

- Mese Napkorról
- Monda Napkorról
- Riport készítése
- Vers-Napkor
- Ilyen volt, ilyenek látom, ilyenek szeretném látni Napkort
- Képeslap Napkorról

A tanórai tevékenységeket is a vállalt téma köré csoportosítjuk.

A foglalkozásokon a tanulók tanulmányozzák, megismerik Napkor eredetét, történetét, hagyományait, szokásait. Osztályonként vagy csoportokban dolgozva anyagot gyűjtenek, illetve rendszereznek az adott témakörrel kapcsolatban, és azokat szóbeli és írásbeli formában foglalják össze.

Létrehozandó munkájuk más csoportok számára is ismereteket közvetíthet. Az elkészült anyagokat a gyerekek állítják össze felnőtt segítséggel, akik nem minden esetben tanáraik /külső segítők/. Személyes fejlődésük nyomon követhető, és hozzájárul önértékelésük fejlődéséhez is.

Az új szemléletű, produktív tanulási folyamatban tanulóink számtalan, sokoldalú lehetőség felhasználásával, kipróbálásával tanulhatnak, szerezhetnek tapasztalatot, személyiségük sokoldalú fejlődésével.

A kommunikáció fontos szerepet játszhat a település lakóinak megismerésében

Konkrét célok:

- szociális kompetenciák: tolerancia, együttműködési képesség fejlesztése
- kommunikációs képességek fejlesztése: szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése,
- szövegértés, szövegalkotás: információk keresése, rendszerezése, irodalmi műfajok megismerése, alkotása
- gondolkodási képességek fejlesztése: önálló ismeretszerzés

Fejlesztendő kompetenciák:

Kreativitás, beszédkésztség, szövegértés, gondolkodás és ismeretszerző képesség, együttműködés, digitális

Elvárható produktumok:

- májusfa
- címerrajz
- képeslap
- könyvjelző
- gulyásleves , öhön
- gondolattérkép
- tabló
- dia
- fénykép
- szövegértési feladatlap
- mese
- monda
- riport
- vers
- oklevél
- emléklap
- makett

Projektoktatás

A "projektoktatás" azt a törekvést takarja, amelynek középpontjában a **tervszerűen kialakított, problémaközpontú cselekvés** gondolata áll.

Kialakítása az amerikai "Progressiv Education" John Dewey mellett talán legjelentősebb személyisége, Wilhelm Heard **Kilpatrick** nevéhez fűződik, aki azt az álláspontot hangoztatta, hogy "a valamely közösségi helyzetből fakadó, szívből jövő tervszerű cselekvés, amely az iskolai tevékenység tipikus egységét jelenti, adja a veleszületett - napjainkban sajnos gyakran elpazarolt - gyermeki képességek hasznosításának legfőbb garanciáját. A megfelelő vezetés mellett megvalósuló tervek nem csupán a rövidebb távú tevékenységeink céljainak teljesülése által biztosítják azok sikerét, hanem sokkal inkább ezekben a tevékenységekben rejlő lehetőségekből nyert tanulási tapasztalat által." 1918-ban jelent meg "The Project Method" című tanulmánya, amelynek teljes címe; "A projekt-módszer. A céltudatos tevékenység alkalmazása a pedagógiai folyamatban" is utalt a koncepció legfőbb alapelveire. Dewey szavaival élve a "**learning by doing**" jellegzetes példájáról, vagyis a **pragmatizmus szellemében kialakított iskolai gyakorlatról** van szó.

Magát a **projekt gondolatot nem Kilpatrick találta ki**. A koncepció visszavezethető a XVIII. századi **építészeti akadémiák** munkájához. Azok gondolatai német közvetítéssel

jutottak el később az **amerikai műszaki főiskolákra**. Azonban csak Kilpatrick korábban említett programadó írása nyomán vette kezdetét az a nagyarányú pedagógiai recepció folyamat, amelynek hatása a későbbi idők számos iskolakísérletében és több ezer tanulmányban is tükröződik. A koncepció tanulással kapcsolatos fogalmai (pl. az aktivitás, a céltudatos tervezés hangsúlyozása, valamilyen tárgyi vagy szellemi produktum létrehozására irányuló törekvés) számos rokon vonást mutat a **munkaiskola** különböző teoretikusainak (pl. Kerschensteiner, Gaudig, Scheibner, Blonszkij, Makarenko, Ferriere, Freinet) törekvéseivel. A törekvés számos rokon vonást mutat továbbá azon reformiskolák gyakorlatával, amelyek nagy súlyt helyeznek az **öntevékeny, önképző jellegű tevékenységekre** (pl. Landerziehungsheim-mozgalom, a jelenlegi alternatív iskolák történeti előzményei és jelenlegi formái, a Jenaplan szerinti csoportmunka) valamint a reformpedagógiai orientációjú falusi iskolai törekvésekkel (Haase, Reichwein).

A projektoktatással a gyakorlatban leginkább a "projekthetek" formájában találkozhatunk. Ennek előkészítésére tanárokból, tanulókból, esetleg szülőkből vagy külső szakértőkből álló munkacsoport dolgozhatná ki azokat a javaslatokat, amelyekből a tanulók kiválaszthatnák az érdeklődésüknek leginkább megfelelő projekt témákat. Ezt követően több napon át folyhatna (lehetőség szerint több évfolyamot magába foglaló vegyes csoportok keretében) az "alkotás" elkészítése. Ezt aztán az utolsó napon az iskolaközösség és a téma iránt érdeklődő külső résztvevők jelenlétében kerülhetne bemutatásra: egy kisebb színdarab, vagy táncjáték, az elkészített különböző jellegű művészeti (képzőművészeti, fotó, videó) kézműves, kertészeti (az iskolakert vagy öntözőberendezés kialakítása) munkák, vagy ökológiai, szociális, földrajzi jellegű terepgyakorlatok stb. eredményeit bemutató előadás vagy kiállítás keretében. Ebbe a körbe minden, olyan jellegű tevékenység is bevonható lenne, amely pedagógiai szempontból felhasználhatónak tűnik, illetve viszonylag könnyen megvalósítható. Az egyes iskolákban megvalósított különböző projektek gyakran szabadidős tevékenység jellegűt öltönek (pl. "Dunai csónaktúra", "Szerezzünk zenét"). Amennyiben a projektek alapján dolgozó iskolák esetében egyáltalán beszélhetünk hagyományos értelemben vett oktatásról, akkor az gyakran nem más, mint valamilyen **érdekes dologgal** (pl. "indiánprojekt", "öshüllő-projekt") való **elmélyült foglalkozás**, amelyek ennek ellenére természetesen megőrzik a projektmunka eredeti sajátosságait is.

A "célirányos cselekvést" gyakran összekapcsolják azzal az elvárással, hogy az "**hasznos célok**" megvalósítására irányuljon, vagyis annak eredményeként valamely adott napi vagy

heti munka konkrét, kézzel fogható haszna is megtapasztalhatóvá váljon. Ez jelentkezhet közvetett formában, például amikor valamely rendezvény bevételeiből lehetőség nyílik valamilyen karitatív akció támogatására, illetve valamely erre irányuló saját kezdeményezés megvalósítása. Egyébként a projektek jelentős része egyébként is valamilyen kapcsolatban áll a környezetvédelemmel. Ezek minden elemükben és pontosan megfelelnek a Kilpatrick által megfogalmazott pedagógiai útmutatásoknak. A projektoktatás prototípusának ugyanis a Collings által leírt "tífuszprojekt" tekinthető, amelynek keretében egy tanulócsoporthoz tartozó osztálytársa családjában gyakori tífuszos megbetegedések okait, és gondoskodott azok megszüntetéséről is. Ebben az esetben a "célirányos cselekvés" egyben társadalmi szempontból is hasznos cselekvés formájában került megvalósításra. Nyilvánvaló, hogy a fenti szempontok ilyen mértékben történő érvényesüléséről csak a kimagasló színvonalú projektek kapcsán beszélhetünk. A Collings által leírt projektek többsége jól érzékelteti azt az alapvető pedagógiai igényt, amely közel áll az iskola hagyományos feladataihoz és annak valóságához is. Megkülönbözteti a tanulmányi kirándulással ("Murphy asszony napraforgói", "Hogyan arat Jones úr új aratógéppel stb."), kézműves tevékenységekkel ("Készítsünk vasalódeszkát", "Csibeetető készítése", "A szomszéd iskolákkal közös iskolai ünnep és kiállítás") játékkal ("Szobai játékok", "Játék a szabadban") és történelmi témák elbeszélésével ("Balladák és dalok", "Képek") kapcsolatos projekteket.

A projektoktatás elméleti-koncepcionális továbbfejlesztése, az ezzel összefüggésben publikált számos példa azt bizonyítja, hogy a hagyományos oktatás megújítására irányuló törekvései a projektoktatás legkiválóbb hagyományaira is épülhetnek. Emellett ezek megvalósulása során, már a "tífuszprojekt" esetében is megfigyelhető a társadalmi körülmények jobbá tételére irányuló törekvés, amely egyben lehetővé teszi a tevékenység során megjelenő műveltségterületek hatékonyabb elsajátítását is. Mindezen sikeres elemek ellenére jogosnak tűnik Benner és Ramseger azzal az illúzióval összefüggő figyelmeztetése, amely szerint "a tanulók az oktatás során olyan feladatokat és problémákat is képesek lennének megoldani, amelyekkel az iskolán kívül még maguk a felnőttek sem találkoztak."

A **módszer főbb jellegzetességeit** az alábbi definíció segítségével összegezhetjük: A projektoktatás tanítási-tanulási folyamat megszervezésének az a formája, amelyben a művelődési folyamatok részeként olyan **konkrét, a résztvevők általi közös tevékenység keretében meghatározott, főbb lépéseiben megtervezett és elfogadott feladatok** kerülnek

megvalósításra, amelyek lehetővé teszik a **problémamegoldó gondolkodás**, a **tervszerű cselekvés**, az **önállóság**, a **kooperációs- és kommunikációs képesség** (tovább)fejlesztését.

A továbbiakban tekintsük át ennek ideális esetben megjelenő **főbb metodikai lépéseit**. Ehhez a Herbert Gudjons különböző koncepciók elemzése alapján megfogalmazott négy alapvető fokozatát használjuk, illetve azt egy ötödik elemmel is kiegészítjük.

Projektoktatás – metodikai lépések, pedagógiai jellemzők

(Herbert Gudjons alapján)

▪ **Feladatok (témák) megkeresése:**

- Társadalmi szempontból is jelentős tapasztalatok megszerzésére alkalmas problémászerű helyzetek keresése, amelyek kapcsolatban állhatnak valamilyen konkrét helyzettel, a mindennapi élettel, a résztvevők érdeklődésével.

▪ **Tervezés:**

- A problémamegoldás illetve a közös tevékenység céljára alapozódó folyamat kialakítása az egymásra épülő lépések egymásutánjának részletes megtervezésével.

▪ **Kivitelezés:**

- Cselekvő együttműködés - a probléma jellegének megfelelő taneszközök, különböző munkatechnikák, valamint közösségi-, kommunikációs és tevékenységi formák kialakítása a különböző tantárgyi ismeretek integrációja az összefüggések felismerésére irányuló gondolkodás fejlesztése - érdekében;
- Lehetőség szerint “minden érzékszerv” bekapcsolása a tevékenységbe;
- A folyamat során jelentkező különböző problémák (konfliktusok, a feladatok megoldásának tárgyi nehézségei) az egész illetve az egyes részcsoportok szintjén történő reflexív megoldása, és szükség esetén az eredeti terv rugalmas módosítása.

▪ **Felülvizsgálat:**

- Az elkészült alkotás - és az elkészítés folyamatának csoportszintű értékelése,
- A végső eredmények: kiállítások, beszámolók, viták, bemutatók keretében történő nyilvánosság elé tárása.

▪ **Továbbfejlesztés:**

- Szükség szerint az értékelés eredményei - a felvetődő kérdések és további feladatok - nyomán új projektek kidolgozása és/vagy az eredmények felhasználása a különböző tantárgyak és műveltségterületek továbbfejlesztése érdekében.

A tanár a folyamat irányításának legfőbb felelőse marad, akinek legfontosabb feladatai: a tanácsadás, a segítségnyújtás, a koordináció, és a bátorítás.

Hol húzhatók meg a projektoktatás határai? Az számos tényezőtől függ, hogy az milyen mértékben válik az "iskolai eljárások jellegzetes elemeként" (Kilpatrick) az oktatás szerves részévé. Amennyiben azonban a projekt fogalom határait nem rajzoljuk túl szélesre, és ügyelünk arra is, hogy a "**célirányos tevékenység**" pedagógiai szempontjai is érvényesüljenek, feltétlenül szem előtt kell tartanunk egy fontos "belső határt". Ez abban nyilvánul meg, hogy ez az **oktatási célok sok esetben csak tervszerűen felépített oktatási folyamat keretében, a tanár által vezetett tanulási folyamat, illetve folyamatos gyakorlás során** valósíthatók meg (pl. az iskolakezdés időszakában, a matematika és az idegen nyelvek oktatása kapcsán), mielőtt az valamilyen öntevékeny és önművelő tevékenység magasabb formájaként, tudatosan és értelmesen megválasztott eszközöként, projekt formájában, szabadon is megvalósulhat.

Természetesen ez a belső határ nem tekinthető merev formának, hiszen a projektmunkára való ráhangolásnak az oktatás gyakorlatában különböző fokozatai vannak. Az alternatív iskolák például oly módon valósítják meg Kilpatrick elképzeléseit, hogy a **tanulás egészét nagyszámú projektre alapozott választási lehetőségek** alapján alakítják ki. Kétségtelen, hogy a projektoktatás különböző formái a **sokszínű iskolai élet** kialakításának is elengedhetetlen eszközei. Az azonban kétséges, hogy az iskola minden megnyilvánulási formájával összefüggésben eredményesen használható. Ugyanis ezzel összefüggésben nem csupán a "belső", hanem bizonyos "külső határokat" is figyelembe kell venni. Az alternatív iskolák és a hagyományos reformpedagógiai orientációjú iskolák egyaránt törekszenek szervezeti kereteik kitágítására, és ebben az oktatás különböző új formáinak kipróbálására viszonylag széles tér biztosítására. Már Kilpatrick programadó munkájában is említést tesz a különböző külső határokról, jóllehet ezzel kapcsolatos elképzeléseit nem fejti ki részletesen. A reformpedagógiai szempontok alapján megvalósuló fejlesztés során ezzel összefüggésben az alábbiak figyelembevételét javasolja: "Figyelmet érdemelnek azok a változtatások, amelyek a terv megvalósulása során az osztályok bútoraiban és egyéb berendezésében, esetleg az iskola építészeti megoldásaiban, a tankönyvek, a tantervek és iskolai programok új formáiban, lehetőség szerint az osztályterem belső terének felosztásában illetve átrendezésében bekövetkeznek, de mindezek közül leginkább abban a megváltozott beállítódásban, ami teljesítményként kívánatosá válik. (...) figyelmet érdemel továbbá a

hagyományból fakadó ellenállás, az iskolát fenntartó adófizető, a nem megfelelően kiképzett és alkalmatlan tanár, a jól kidolgozott módszertani eljárás hiánya, és az irányítással és a felügyelettel összefüggő problémák megléte is." Az idézetben megfogalmazódó megállapítások mind a mai napig aktuálisak.

A megvalósítás során használt módszerek, munkaformák

Egyéni munka

Önálló munka egyénileg, párban és csoportban egyaránt végezhető. Lényege, hogy a tanuló egyedül dolgozik. A feladattervezés nem egyénre szabott, minden tanuló egyedül, ugyanazt a feladatot végzi, a tanulók személyiség és képességbeli különbségei nem feltétlenül dominálnak a feladatválasztásnál.

Páros munka

A páros munka nevéből adódóan párban folyó munka. A párban folyó tanuláskor két tanuló együtt működik valamely tanulmányi feladat megoldása érdekében. Alkalmazható új ismeretszerzésre, alkalmazásra, rögzítésre, rendszerezésre, értékelésre. Amikor két hasonló szinten lévő tanuló közösen old meg egy kapott vagy vállalt feladatot, páros munkának nevezzük. Amikor két különböző szinten lévő tanuló közötti tanulmányi kapcsolat azzal a céllal jön létre hogy a jobb szinten lévő gyerek segítsen társának, tanulópárnak nevezzük.

Frontális osztálymunka

A frontális osztálymunka olyan oktatási szervezési mód, amelynél az osztályban azonos időben, ugyanazon célok alapján, azonos tananyagtartalom feldolgozásával, azonos ütemben tanítói irányítással folyik párhuzamosan a tanulói munka. A pedagógus direkt irányítása dominál. A direkt irányítás következtében a tanulók ritkán kerülnek döntési szituációkba. Ez a direkt irányítás a frontális munkában vezérlés jellegű. A frontális munkának ez a változata csak a tanulás lehetőségeit kínálja fel a tanulóknak, feltételeit nem biztosítja.

Kooperatív csoportmunka

A kooperatív tanulás során a gyerekek kettő-, négy-, hatfős csoportokban dolgoznak. A csoport tagjai felosztják egymás között a feladatokat; mindenki felelős a saját munkájáért, együtt dolgoznak, ha szükséges, segítik egymást. A csoportmunkával kapcsolatban kezdettől azt a normát állítjuk fel, hogy a csoport minden tagjának feladata és felelőssége, hogy mindenki elkészüljön a feladattal, megtanulja az aktuális ismeretet. Vagyis a csoport teljesítménye valamennyi diák munkájától függ, ezért a csoporttagoknak az is feladatuk, hogy ellenőrizzék, a csoport minden tagjának sikerült-e megbirkózni a feladattal.

A 2-4-6 fős csoportok a diákok képességei tekintetében *vegyes* (heterogén) csoportok. Ez esélyt ad a gyengébb képességűeknek arra, hogy ne maradjanak le, a jobb képességűeknek pedig – akik „tanítva” is tanulnak – arra, hogy az adott tárgykörben tudásuk mélyebbé és tartósabbá váljon. Kooperatív tanulásról akkor beszélhetünk, ha a csoportmunka során négy alapelv érvényesül: az építő egymásrautaltság, az egyéni felelősség, az egyenlő részvétel és a párhuzamos interakciók elve. Ahhoz, hogy a csoportok hatékonyan, gördülékenyen működhessenek, és megfelelően tudjuk irányítani őket, néhány alapvető szabályt is fontos kialakítanunk.

Ezek a szabályok a terem berendezésére, a zajsint szabályozására és a csoporton belüli munkát szabályozó szerepek kialakítására vonatkoznak.

A Napkor projekt megvalósításának lépései

1. előkészítés

- Tájékozódás a szakirodalomban, könyvtárban és interneten
- Hagyományok felelevenítése
- Műsor összeállítás (madarak és fák napja)
- Pályázati kiírások elkészítése
- Plakát tervezés
- Iskolavezetés, szülők, diákok, tanárok tájékoztatása a Napkor projektről
- Támogatások elnyerése
- Külső előadók, szülők felkérése

A tervezés feltételei:

- Akkor eredményes, ha abban az iskola minden tanulója és tanára részt vesz
- Mindig egyetlen központi téma legyen

- A diákok választhatnak a felkínált foglalkozások között

2. A témavezetők feladatai:

- Célmeghatározás
- Projekt terv elkészítése
- A téma felosztása
- Egyes lépések rögzítése
- Időrendi tervezés
- A munkamódszer meghatározása
- Szükséges eszközök biztosítása
- Ellenőrzés
- Kapcsolattartás
- Gyűjtött anyagból rendezett kiállítás

3. Megvalósítás

Napkor projekt a Jósika Miklós Általános Iskolában

Felelősök.

- Bodzás Edit
- Kellerné Rafeaz Noémi
- Somogyiné Bige Erzsébet
- Vislóczki Ágnes

A projekt szervezésének, lebonyolításának időterve

Szervezési, megvalósítási feladatok	Időpont	Ráfordított idő
Hagyományok, lehetőségek, igények felmérése	'10. ápr. 12-14.	4 óra
Segítők felkérése, szülők, tanárok, gyerekek mozgósítása (DÖK)	'10. ápr. 15-20.	5 óra
Dokumentumok gyűjtése (internet, könyvtár)	'10. ápr. 15-20.	8 óra
A projekt részletes kidolgozása	'10. ápr. 20-25.	12 óra
Pályázati kiírások, a Napkor címer magyarázatának elkészítése	'10. ápr. 20-25.	4 óra

Szükséges eszközök beszerzése, előkészületi munkálatok	'10. ápr. 22-25.	5 óra
Tájékoztatás a Napkor projekt programjáról	'10. ápr. 28.	2 óra
A projekt megvalósítása, lebonyolítása	'10. ápr. 30- máj. 28.	86 óra
Állandó kapcsolattartás a külső előadókkal, segítőkkel (falumúzeum vezetője, előadó, nagyszülők)	'10. ápr. 30- máj. 28.	2 óra
Kiállítás megszervezése, lebonyolítása	'10. máj. 25-28.	5 óra
Pályamunkák értékelése	'10. máj. 25-28	4 óra
A pályázatok nyertesei részére oklevelek készítése, ajándéktárgyak, könyvek beszerzése.	'10. máj. 25-28	5 óra
Összesen:		142 óra

4. A rendezvény programja:

Osztály	Idő- intervallum	Tevékenység	Produktum	Felelős	Megjegyzés
Minden osztály	Ápr. 30.	Májusfa állítás, díszítés	Képek	Osztályfőnökök Team tagok	
	Máj. 10-21.	Falumúzeum látogatása	Képek	Osztályfőnökök	Mindenki kérje el a fényképezőgépet, illetve egyeztessen időpontot a falumúzeumba Gutyánné Manyikával!
	Máj 11	Madarak és fák napja	Képek	4.b	Hangosítás (Tóth Laci)
1.a, b 2.a, b	Máj. 3-7.	Napkor címerének színezése	A kiszínezett címer	osztályfőnökök	Német szöveg, rajz órán
3. o	Máj. 3-7.	Szövegértési feladat a májusfa állításról	Kitöltött feladatlap	Sándorné	
		Rajz a szövegértési feladat alapján	Kész rajzok	Sándorné	Bármilyen technikával
	Máj. 10-14.	Hosszúságmérés: Napkor utcáinak hossza	Adatok rögzítése, táblázat	Vislóczki Á.	Mérőszalag (tesisektől elkérni)

3-4.o	Máj. 5.	Szövegértési verseny	Kitöltött feladatlap	Liptákné	
4.a	Máj. 3-7.	Ismerkedés a címer leírásával	Címer kiszínezve	Heppné	Környezetismeret órán
4. b	Máj. 3-7.	Szövegértési feladat a májusfa állításról	Kitöltött feladatlap gondolatterkép	Somogyiné	
4. b	Máj 17-27.	Képeslap készítése Napkorról	Kész képeslapok	Somogyiné	Rajz óra, képek fénymásolása, Kartonlap vágása, eszközök
5.a, b	Máj. 3-27.	Tánc hagyomány felelevenítése	Video	Oroszné	Tánc órákon, Napkori mártogatós alaplépései
5.a, b	Máj. 24-27.	Népies ételek készítése a falumúzeumban	Képek	Vislóczki Á. Tóthné	
5-6. o.	Máj. 3-27.	Napkor történetének megismerése	Tesztfeladat kitöltése	Linczenboldné	Díjazás
5.a, b Noémi csoportja	Máj. 10-14.	Gyémántvers Napkorról	Kész versek	Kellerné	

5.a, b	Máj. 3-27.	Könyvjelző készítése Felirat: Napkor 2010	Kész munkák	Heppné	Technika óra
6. b	Máj. 3-28.	FALIÚJSÁG		Bodzás E.	
6. a	Máj 17-21.	Gondolattérkép Napkorról	Kész munka	Kellerné	
7.a, b	Máj. 3-27.	Napkor képeslap	Kész képeslapok	Hegedüsne	Szabadon választott technika
7.a, b	Máj 24-27.	Fordítás és szövegértés	Elkészült fordítás, szövegértés	Liptákné, Homonyikné, Radvánszkiné	
5-8. o	Máj. 3-27.	Napkor védelemre érdemes területei, növény és állatvilága	Előadások tabló	Kovácsné Baksáné	Szakkör Fotó, képek
8. b	Máj. 3-27	Napkort bemutató diasorozat készítése	PPS a honlapon	Bodzás E.	Előzetes munka képek készítése

6. a, b tagozat	Máj. 3-27.	Napkor nevezetességeiről makett készítése	Kész makett	Bodzás E.	Nem szakrendszerű órákon Előzetes ismeretszerzéseként mérések elvégzése
4-8.o	Ápr. 30.- máj. 18.	Ilyennek látom, ilyen... PÁLYÁZAT	Kész pályaművek	Team érintett ofők és szaktanárok	Díjazás
3.o Edit info csoportja+ 4.b	Máj. 3-27	Napkor mese készítése számítógépes grafikával A mese megírása	A honlapon megjelenik	Bodzás Edit és S. Bige Erzsébet	
5-8. o	Máj. 3-15	Irodalmi PÁLYÁZAT	Pályaművek: riport, monda, vers	Kellerné, Szokiráné	
4-8. o	Máj. 3-27	Előadás Napkor történetéről	Fotók	Vislóczki Á.	Gutyánné, Kéninger Miklós
7-8. o	Máj. 3-27	Látogatás a polgálmesternél	Képek	Baksáné, Linczenboldné	

5. A rendezvény értékelése

A napkor projekt tapasztalatai a Jósika Miklós Általános Iskolában

A projekt eseményei térben és időben több síkon zajlottak.

Tér:

- Tantermekben különböző tanórákon a projekttel kapcsolatos téma került feldolgozásra
- A hirdetőfalán elhelyeztük a pályázati kiírásokat, Napkor címerét és annak magyarázatát
- A falumúzeumban a gyerekek megismerkedtek a község múltjával, hagyományaival, egykor használt eszközökkel, berendezési tárgyaival
- A polgármesteri hivatalban dr. Spinyhért Zsolt polgármester úr beszélt a falu jelenlegi helyzetéről és jövőbeli terveiről
- Az alsós tantermekben az iskolaszövetségi szövegértési versenyt rendeztük meg 40 gyerek részvételével
- Az iskola aulájában a projekt zárásakor kiállítást rendeztünk a gyerekek munkáiból

Idő:

Az órarendünkben nem történt változtatás a projekt során. A szakórák mellett délutáni programokon, szakkörökön hoztuk közelebb a tanulókhöz a témát. Kísérő rendezvényeink sokszínűbbé tették a Napkor projektet.

- Szövegértési verseny
- Látogatás a polgármesternél
- Előadás Napkor történetéről
- Megemlékezés a madarak és fák napjáról
- Népies ételek készítése a falumúzeumban
- Falumúzeum meglátogatása, hagyományok felelevenítése

Milyen esztétikai értékeket mutatott fel a projekt?

Érdekes színfoltja volt a projektnek a gyermekek munkáiból készült kiállítás, Napkor múltja-dokumentumok bemutatása.

Milyen volt a tanárok innovatív készsége?

A tanárok lelkesen, sokórás felkészülést is vállalva készültek a foglalkozásokra, tanórákra.

Milyen volt a projekt során a tanárok és diákok kapcsolata, a projekt fogadtatása?

A Napkor projekt során az oktatás nem csak tartalmában, hanem módszerében is újat jelentett tanárnak és diáknak egyaránt. A formabontó órák közvetlenebb hangulatot eredményeztek, mindez azonban növelte a tanárok hitelét és tekintélyét. Az együtt-cselekvésnek, alkotásnak hosszútávon nevelő hatása van. Sikerült növelnünk a diákok önálló kutató- és felelősségvállalási kedvét, az új módszerek segítségével alkotó alanyai voltak a közös tanulási folyamatnak.

Összességében a projektet kollégáimmal és a diákokkal együtt igen hasznosnak találtuk.

Megmozdult-e az egész iskola?

Az iskolánk tanárai nagy számban, lelkesen és aktívan vettek részt a tanórák tervezésében és megtartásában. Többen vállalták, hogy délután is szívesen segítenek a programok lebonyolításában. A diákság befogadóként való részvétele 100%-os, aktív részvétel volt. Bizonyos tanulók és tanulócsoportok kiemelkedő munkát végeztek. Az iskola technikai dolgozói készségesen támogatták az események megrendezését. A szülők aktivitása megfelelő volt.

Milyen volt a hatása a községre?

A rendezvény több ponton szólította meg a rendezvényt: a legközvetlenebb módon a tanulóink családjai értesültek az eseményekről.

Kik segítették a programok megszervezését?

Köszönetet kell mondanunk Dr. Spinyhért Zsolt polgármester úrnak, Kéninger Miklósnak, a szülői munkaközösség tagjainak, a falumúzeum dolgozóinak, az iskola technikai dolgozóinak, és az iskolavezetésnek.